

vitosti proti třetí osobě. V případech však, kde se držební a poživací práva nezakládají na obligačním právním titulu nebo kde základy nabytí držby nejsou známy, je možná exekuce toliko zabavením držebních a poživacích práv ve smyslu §§ 331 a násl. ex. ř. Zabavení držebních (poživacích) práv uskutečňuje se podle § 331 ex. ř. — (v případech, kde není poddlužníka) — příkazem toliko dlužníku daným, aby se zdržel každého nakládání s držebními a poživacími právy k nemovitosti. Podle povahy věci může také býti vykonáno i zájemní popsání práva, které jest zabavení (jak ostatně vymáhající strana také navrhlá). K platnosti zabavení těchto majetkových práv není však zájemného popsání třeba. Zabavení držebních práv, jak je povolil rekursní soud, odpovídá proto stavu věci i zákonu a dovolací rekurs v tomto směru je bezdůvodný. Nelze však mu upřítí oprávnění, pokud vytýká, že povolení exekuce vnučenou správou poživacího práva rekursním soudem neodpovídá zákonu, nebylo-li dříve povoleno zabavení tohoto práva. Exekuce na t. zv. jiná majetková práva (§§ 330 a násl. ex. ř.) předpokládá dva stupně: jednak zabavení, jednak zpeněžení. Zabavení práva musí nezbytně vždy předcházeti jeho zpeněžení, ježto rozhoduje o pořadí jednotlivých vymáhajících věřitelů. Vnučená správa zabaveného práva je pouze jedním z možných způsobů jeho zpeněžení. O tomto zpeněžení nerozhoduje však soud exekuci povolující, nýbrž soud exekuční, a to po předchozím slyšení dlužníka a všech věřitelů, pro které se zabavení stalo (§§ 331, odst. 2 ex. ř.). I když by se mělo za to, že v návrhu vymáhající strany na vnučenou správu poživacího práva byl mlčky zahrnut i návrh na jeho zabavení podle § 331 ex. ř. (srov. rozh. č. 5235 Sb. n. s.), nelze přehlížeti, že rekursním soudem nebylo povoleno zabavení poživacích práv, že vymáhající strana se s tímto rozhodnutím rekursního soudu spokojila, nepodávší proti němu opravného prostředku, ani nenavrhlá v zákonné lhůtě jeho doplnění podle §§ 423, 430 c. ř. s. a § 78 ex. ř. Stěžuje si proto povinná strana do této části napadeného rozhodnutí právem.

Čís. 17536.

Jde o změnu žaloby, opřel-li žalobce žalobní nárok opřený původně jednak o kupní smlouvu, jednak o smlouvu o postup, také o soudcovské zástavní právo nabyté k zažalované pohledávce podle § 308 ex. ř.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1939, R I 605/39.)

Žalobkyně domáhá se na žalované zaplacení postoupené jí pohledávky z kupní smlouvy. V řízení před prvním soudem při ústním jednání dne 9. května 1939 prohlásila žalobkyně, že žalobu opírá též o předpis § 308 ex. ř. První soud pokládá tento nový přednes za změnu žalobního důvodu, změnu tu nepřipustil. Rekursní soud změnil usnesení prvního soudu tak, že se řečený nový přednes žalobkyně připouští jako další žalobní důvod. Důvody: Jestliže k původnímu žalobnímu důvodu přistoupí další důvod, nejde o změnu žaloby, neboť

žalobkyně neupustila od původního důvodu žalobního, ježto při ústním jednání dne 9. května 1939 jen prohlásila, že opírá žalobní žádost též o ustanovení § 308 ex. ř. Názor žalované i názor procesního soudu, že jde o změnu žaloby, nelze proto sdíletí (Sb. n. s. č. 8811).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Názor rekursního soudu, že v souzené věci nejde o změnu žaloby, není správný. Jde o změnu žaloby podle § 235, odst. 1 c. ř. s., opřela-li žalobkyně žalobu dne 9. května 1939 též o ustanovení § 308 ex. ř., neboť změnou žaloby se rozumí změna žalobního důvodu, t. j. skutkový přednes a z něho plynoucí právní poměr, z něhož se odvozuje zažalovaný nárok, jak bylo vysloveno a odůvodněno v rozh. č. 12014 Sb. n. s. V souzeném případě byl změněn skutkový přednes a z něho plynoucí právní poměr, neboť žalobní důvod — postup pohledávky 60.716 K 60 h — ze dne 17. září 1938 se opírá jednak o kupní smlouvu, jednak o smlouvu o postup (§ 1392 obč. zák.), tedy o právo obligační, kdežto nárok podle § 308 ex. ř. se opírá o soudcovské právo zástavní (§ 449 obč. zák.) a skutkový přednes je různý. Je tu ale obava, že připuštěním změny žaloby nastane značné ztížení nebo průtah jednání. Neboť první soud nepřipustil řadu důkazů týkajících se postupu, provedl však jen některé z nich a při posledním ústním jednání dne 9. května 1939, při němž navrhla žalobkyně změnu žaloby (§ 308 ex. ř.), další důkazy pro nerozhodnost odmítl a navrženou změnu nepřipustil. Z toho je zřejmé, že první soud pokládal spor za zralý k rozhodnutí, pokud jde o cessi. Z toho plyne značné ztížení a průtah jednání, byť i žalobkyně navrhla o změněném skutkovém podkladu jen důkaz exekučními spisy, svědectvím Boženy B. a výslechem stran. Neboť žalovaná vytýká v dovolacím rekursu, že dosud se mohla odvolati na obsah smíru ze dne 19. dubna 1938, spisu D, z něhož plyne, že Božena B. se vzdala jakýchkoliv nároků za Marií J. a nemohla proto účinně později, t. j. 17. září 1938 postoupiti žalobkyni pohledávku, když již žádou neměla, takže nyní by bylo nutno přednášeti a dokazovati po případě vyúčtovávati stav, jaký tu byl v roce 1936 v době zabavení pohledávky. To není nepřijatelná novota, neboť žalovaná nedoznala nově přednesené skutkové okolnosti a nemusila proti ní vznést námitky, když odporovala navržené změně žaloby, nýbrž mohla by tak učiniti až po pravoplatném připuštění změny žaloby (§ 179 c. ř. s.).

Čís. 17537.

Věcí nebo pohledávkou ve spor uvedenou ve smyslu § 234 c. ř. s. jest rozuměti nejen hmotné věci a peněžní pohledávky, nýbrž i scizitelná práva a pohledávky všeho druhu.